

Datum

2021-10-21

Vår referens

Lotta Fröding

Utvecklingssekreterare

lotta.froding@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Socialdepartementet - VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41) STK-2021-1063

Sammanfattning

Malmö stad har av Socialdepartementet fått möjligheten att lämna synpunkter på remiss gällande delbetänkandet av VAB utredningen *VAB för vårdåtgärder i skolan* (SOU 2021:41). VAB-utredningen ser över reglerna för tillfällig föräldrapenning. I ett delbetänkande föreslår utredningen hur man kan göra det möjligt för föräldrar att få tillfällig föräldrapenning för att instruera bland annat skolpersonal om egenvård för barn med kronisk sjukdom.

Utredningen föreslår att det ska införas en ny ersättning för föräldrar till barn med sjukdom eller funktionsnedsättning som, när det behövs, ger rätt till tillfällig föräldrapenning. Det kan till exempel gälla när föräldern måste gå från jobbet för att medverka i introduktion av barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder i förskola, skola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet. Ersättningen bör kunna träda i kraft så snart som möjligt, vilket utredningen bedömer vara tidigast den 1 juli 2022.

Funktionsstödsnämnden, förskolenämnden och grundskolenämnden har lämnat yttranden i ärendet. De ställer sig i huvudsak positiva till förslaget men förskolenämnden lyfter att om tillfällig föräldrapenning vid introduktion införs behöver en utredning tillsättas för att se över utförandet av egenvård i förskolan, pedagogisk omsorg och resterande delar av utbildningsväsendet, likt den som gjorts för området personlig assistans.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Socialdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss från Socialdepartementet - VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41)
- VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41)
- Remissvar från funktionsstödsnämnden
- Funktionsstödsnämnden beslut 210920 § 97
- Remissvar från grundskolenämnden
- Grundskolenämnden beslut 210929 § 150 med Reservation (M)

- Remissvar från förskolenämnden
- Förskolenämnden beslut 210929 § 131
- Förslag till yttrande
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 211101 Remiss från socialdepartementet - VAB för åtgärder i skolan (SOU 2021:41)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-11-01

Kommunstyrelsen 2021-11-10

Beslutet skickas till

Socialdepartementet

Funktionsstödsnämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Ärendet

Malmö stad har av Socialdepartementet fått möjligheten att lämna synpunkter på remiss gällande delbetänkandet av VAB-utredningen *VAB för vårdåtgärder i skolan* (SOU 2021:41). VAB-utredningen ser över reglerna för tillfällig föräldrapenning. I ett delbetänkande föreslår utredningen hur man kan göra det möjligt för föräldrar att få tillfällig föräldrapenning för att instruera bland annat skolpersonal om egenvård för barn med kronisk sjukdom.

Utredningen föreslår att det ska införas en ny ersättning för föräldrar till barn med sjukdom eller funktionsnedsättning som, när det behövs, ger rätt till tillfällig föräldrapenning. Det kan till exempel gälla när föräldern måste gå från jobbet för att medverka i introduktion av barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder i förskola, skola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet. Ersättningen bör kunna träda i kraft så snart som möjligt, vilket utredningen bedömer vara tidigast den 1 juli 2022.

Förslagen i korthet

5.2 Den nya ersättningsgrundande situationen

Förslag: En rätt till tillfällig föräldrapenning ska införas för en förälder till ett barn med sjukdom eller funktionsnedsättning, som inte har fyllt 12 år, när föräldern behöver avstå från förvärvsarbete i samband med medverkan i introduktion av barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder i en verksamhet enligt skollagen och gäller samtliga skolformer. Rätt till tillfällig föräldrapenning i den nya ersättningsgrundande situationen ska även finnas för barn som har fyllt 12 men inte 16 år om det är styrkt att barnet är i behov av särskild tillsyn eller vård på grund av sjukdom, utvecklingsstörning eller annan funktionsnedsättning.

Tillfällig föräldrapenning i den nya ersättningsgrundande situationen ska kunna lämnas under sammanlagt högst 120 dagar per barn och år.

5.3 Styrkande av rätten till tillfällig föräldrapenning i den nya situationen

Bedömning: Det bör inte införas någon bestämmelse om krav på intyg för att styrka rätten till tillfällig föräldrapenning vid medverkan i introduktion av barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder i skolan. Det finns vidare inget behov av att införa någon ny bestämmelse om dataskydd vid införandet av ovanstående förslag.

5.4 Övriga bestämmelser om tillfällig föräldrapenning påverkas inte av förslaget

Bedömning: Utredningens förslag föranleder inget behov av ytterligare ändringar i övrig reglering om tillfällig föräldrapenning.

5.5 Ledighetsrätten enligt föräldraledighetslagen

Bedömning: Det krävs inga ändringar i föräldraledighetslagen för att föräldrar som är arbetstagarer ska ha rätt till ledighet från arbetet i den nya ersättningsgrundande situationen.

5.6 Gränsdragningen mot personlig assistans och assistansersättning

Bedömning: Förslaget bedöms inte medföra att författningsändringar behöver göras med anledning av gränsdragningen mot personlig assistans och assistansersättning.

5.7 Gränsdragningen mot omvårdnadsbidrag

Bedömning: Försäkringskassan bör få i uppdrag att se över informationen som ges till föräldrar under handläggningen av ansökningar om omvårdnadsbidrag.

5.8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Den nya bestämmelsen ska träda i kraft den 1 juli 2022. Tillfällig föräldrapenning enligt den nya bestämmelsen ska inte lämnas för tid före ikraftträdandet. För ett barn för vilket det vid ikraftträdandet finns ett gällande beslut om omvårdnadsbidrag eller vårdbidrag ska bestämmelsen i 11 kap. 16 § socialförsäkringsbalken inte utgöra hinder för att lämna tillfällig föräldrapenning enligt den nya bestämmelsen. För ett barn för vilket det finns ett gällande beslut om omvårdnadsbidrag ska detta gälla till dess att Försäkringskassan har omprövat beslutet enligt 22 kap. 15 § eller prövat en ny ansökan om omvårdnadsbidrag. För ett barn för vilket det finns ett gällande beslut om vårdbidrag ska detta gälla till dess att Försäkringskassan har prövat en ansökan om omvårdnadsbidrag.

5.9 Behov av uppföljning

Bedömning: Förslaget bör följas upp efter införande.

Remissinstansernas yttrande

Funktionsstödsnämnden

Funktionsstödsnämnden instämmer i utredningens förslag att vårdnadshavare ska kunna få tillfällig föräldrapenning för att instruera personal i förskola, skola, fritidshem och pedagogisk omsorg avseende egenvård för barn med sjukdom eller funktionsnedsättning. Utredningen behandlar i detta delbetänkande inte verksamheter inom funktionsstödsnämndens ansvar, men funktionsstödsnämnden är givetvis mån om att egenvård för barn är välfungerande. Funktionsstödsnämndens bedömning är att vårdnadshavares medverkan ofta är avgörande för en god och säker egenvård, oavsett vem som ger barnet stödet.

Förskolenämnden

Nämnden delar bedömningen av att det kan finnas ett behov för föräldrar att erhålla tillfällig föräldrapenning när föräldern behöver avstå från förvärsarbete i samband med medverkan i introduktion av barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder i en verksamhet enligt skollagen. Nämnden anser emellertid att innan bestämmelsen om tillfällig föräldrapenning införs behöver en utredning tillsättas för att se över utförandet av egenvård i förskolan, pedagogisk omsorg och resterande delar av utbildningsväsendet, likt den som gjorts för området personlig assistans.

Lagstiftning kring utformningen av egenvård i förskola, pedagogisk omsorg och resterande delar av utbildningsväsendet, däribland avseende vem som ansvarar för att ge instruktioner, som kan eliminera risken för oklarheter behöver således först vara på plats.

Mot denna bakgrund avstyrker nämnden förslaget.

Grundskolenämnden

Nämnden ställer sig positiv till de förslag som läggs fram i Socialdepartementets utredning. Nämnden ser det som mycket betydelsefullt att det blir smidigt och enklare för vårdnadshavare att kunna delta vid möten och behov av instruktioner kring barnets egenvård i skolan. Det är särskilt positivt att rätten till ersättning föreslås grundas i barnets faktiska behov och inte i diagnoser.

I skolan är rektor ansvarig för egenvården och medicinska elevhälsan är bollplank och stöd i hur man kan göra i olika situationer/vårdbehov. Skolsköterskan utför ingen egenvård i skolan. Det är rektors ansvar att utse någon personal på skolan som kan utföra egenvårdsåtgärden riktat till aktuell elev. Behov av egenvård i skolan kan behövas under hela skolgången, men kan också uppstå när som helst under skoltiden och ibland vara ett övergående behov. Oavsett vilket behövs en samverkan med barn och vårdnadshavare samt sjukvårdens behandlande klinik som avgör om åtgärden kan bedömas som egenvård.

(M) har lämnat reservation.

Sammantagen bedömning och förslag till beslut

Funktionsstödsnämnden, förskolenämnden och grundskolenämnden har lämnat yttranden i ärendet. De ställer sig i huvudsak positiva till förslaget men förskolenämnden lyfter att om tillfällig föräldrapenning vid introduktion införs behöver en utredning tillsättas för att se över utförandet av egenvård i förskolan, pedagogisk omsorg och resterande delar av utbildningsväsendet, liksom den som gjorts för området personlig assistans. Inom grundskolan finns medicinskt ansvarig personal, såsom skolsköterska, som kan vägleda den personal som rektor utsett på skolan att utföra egenvårdsåtgärden riktat till aktuell elev.

Med beaktande av inkomna yttranden bedömer stadskontoret att förslag till yttrande bör följa nämndernas yttranden. Synpunkter på delbetänkandet *VAB för vårdåtgärder i skolan* (SOU 2021:41) lämnas i förslag till yttrande.

Ansvariga

Jonas Rosenkvist Avdelningschef
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör